

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Totu-odata organulu publicatiuniloru „Societáti pentru fondu de teatru nationalu.“

Pest'a domineca 6, 18 dec.	Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni; ca premiu se dau tablovri pompose. La fia-care numeru se alatura o cála de romanu.	Pretiulu pentru Austri'a pe jul.—dec. 5 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe jul.—dec. unu galbenu, pentru tablou trei sfanti.	Nr. 49.	Cancelari'a redactiunii Strat'a Dunarei Nr. 3, unde sunt a se adresá manuscrisitele si banii de prenumeratiune.	Prenumeratiunile se potu face la tóte postele. Pentru Romani'a in librari'a dloru Socecu—et comp. in Bucuresci.	Anulu VI. 1870
----------------------------------	--	--	------------	--	--	----------------------

Originea Romaniloru.

(Fatia cu Georgiu Miksa, Schmiedt si Mokesch.)

(Urmare.)

II) Credemu, cá Romanii de asta-di sunt de origine romana, pentru cá mare parte din poporul romanescu are tipu fisicu romanu, din care tipu, precum Cantu Cesaru (in istori'a lunei tom. I) din tipulu fisicu alu Italianiloru nordici de asta-di recunósce pe Galii vechi din Itali'a nordica, asié si noi recunóschemu pe colonii romani vechi dunareni; si ne convingemu, cá Romanii de asta-di si dupa tipulu loru fisicu sunt remasíti'a colonieleru romane, a caroru icóna se vede pe fati'a Romaniloru de asta-di; ne convingemu, dîcu, precum s'au convinsu si Amedée Thierry, care in opulu mai susu amintitu dîce, cá Romanii au pastratu limb'a romana, fili'a limbei latine, si o facia nobila si frumósa, care ni aduce a minte de tipulu rasei italiene („Und bewahrten die Tochttersprache der lateinischen Sprache, und häufig edle und schöne Gestalt, die an den Typus der Italischen Rasse erinnert.“ Amadee Thierry c. I part. 2 pag. 8.)

III) Suntemu convinsi despre romanitatea poporului romanescu de asta-di, pentru cá ana-

lis'a limbei romanesci apriatu aréta, cá in limb'a poporului romanescu elementulu romanu precumpenesce in mesura mare tóte elemintele straine, virite in limb'a romanésca in decursulu secliloru; aréta, cá limb'a romanésca in tienu-tulu Dunarei din vechime s'a conservatu la poporul romanu nesticata in privinti'a forme interne constitutive, si cá form'a interna constitutiva a limbei romanesci este romana, — dupa cum scimu acést'a si din opurile scriitoriloru romani.

IV) Credemu cu deplina convingere romanitatea poporului romanescu, pentru cá despre acést'a romanitate ne asigura si tradi-tiunea poporului romanu, care poporu, dupa cum scrie Gibbon in istori'a imperiului romanu (tomnulu 2, pagin'a 19, sub not'a z.) totu-de-una s'a laudatu, cá e remasíti'a Romaniloru, care poporu si mai de multu a sustienutu, cá e romanu, dupa cum adeverescu scrisorile pontificalui romanu Innocentiu a III-lea din anulu 1202, (publicate in codicea arpadiana, Pest'a 1867 tom. VI pag. 231,) in cari apriatu stâ, cá Romanii din remnulu regelui Bulgariloru si a Romaniloru Ioanitiu au aseratu, cá ei descindu din sange romaau: („Sicut genere, sic sis etiam imitatione Romanus. et populus terre tue, qui

de sanguine Romanorum asserit descendise); si dupa cum ni spune fragmentulu istoricu a cancelariului Huru, si scrisórea magistratului S. Sebesiu din 1393 publicata in „Fóia“ din Brasiovu la 1846, in cari documinte vechii Romani sustienu, câ dinsi sunt descendintii coloniilor vechi romane dunarene.

Acésta traditiune a poporului romanu despre originea lui romana nici unulu dintre literatorii straini nu au refrant'o cu argumente fundate, si pentru aceea dinsa trebuie sê aiba pretiu in istori'a poporului romanu, cu atâtu mai vêrtosu, câ-ci in favorulu acesteia mai militéza si alte multe ratiuni nerestornabile.

V) Credemu, câ poporulu romanu e de origine romana, pentru câ acésta origine fu sustienuta cu tóta gravitatea argumentelor de catra scriitorii cei renumiti romani, precum Sîncai, Samuilu Miculu (Klein), Ioane Delianu (sêu Budai,) Petru Maioru, Augustu Treboniu Laurianu, Eutimiu Murgu, Boginca, Timoteu Cipariu. Dar afara de acestia si alti istorici straini si de renume nemoritoriu au scrisu toti in favorulu cestiunii, despre care vorbimu. Dintre acestia amintimu aci numai pe urmatorii: Vasiliu Archiepiscopulu de Zagora, care in documentulu din 1202 (publicatu in limb'a latina in codicea arpadiana, tom. VI pag. 227) dîce, câ Ioanitiu regele Bulgariloru si a Romaniloru si supusii lui, sunt cu devotiune catra biserica romana, ca nescie eredi descendinti din sange romanu; Aenea Silviulu, care in cart'a sa de Europa (la Ungari'a) recunósce, câ Romanii sunt genu italicu si romani; Bonfiniu care in istori'a Ungariei cartea VI dîce, câ Romanii de asta-di se tragu din legiunile, si colonii adusi de Traianu si de alti imperati Romani in Dacia; Ferdinandu imperatulu, care in literele sale de 1548 dîce, câ Romanii se tragu din Roma; Conradu Gesner, care in opulu seu Mitridate despre diferintiele limbelor in Zürich, tip. 1555, la pag. 16 dîce, câ Romanii din Transilvani'a sunt remasîti'a vechia a Romaniloru; Pray, care in disertatiunea sa la analele vechi a Huniloru recunósce originea Romaniloru de la coloniile romane si spre dovedirea originei romane a Romaniloru in aceea-si disertatiune la pag. 158 face si asemenare intre limb'a romanésca si italiana; Catancich, care in cartea sa despre locuitorii de la Dunare, la capu 8, scrie aceste: „Afara de Romani la noi nu sunt alti coloni italici, carii fiindu mai multi cu numerulu facundu societate cu strainii au sustatu pana astadi;“ Laurentiu Topeltinulu, care (in opulu seu orig. si ocas. Transilv. c. 6) dîce, câ

Traianu Imperatulu a tramisu Romani in Dacia, a caroru urmatori sunt Romanii; Katona, care in istori'a Ungariei pragmatica tom. 25 pag. 861, — Benkó, care in istori'a Transilv., tom. I § 156. — Istfanfiu, care in libr. istorieloru 13, pag. 156 recunosc, câ Romanii sunt remasîti'a coloniilor romane, si in fine pe Ioanu Filstikiu, care in istori'a Romaniloru, la pag. 6, din numele Romaniloru, din limb'a, si datinele lor aréta, câ Romanii sunt de origine romana.

(Finea va urmá.)

Gavrilu Popu.

Si dinsa!

Si dinsa-i numai o fintia
Creată din pamentu si lutu;
Copila fragila 'n credintia,
Precum si altele-am vediutu.

Nici ea nu-i angeru blandu si dulce,
Ce mi s'a coboritu din raiu;
Ci unu demonu, ce me conduce
Totu pr'in dorere, plânsu si vaiu.

Nici siópt'a ei de-amoru-i mare
Nu-i cantulu angerasiloru;
Ci alu sireneloru de mare,
Cari te-amagescu in lantiulu lor.

Nici dinsa nu-i o radia lina
Din sórele ce arde blandu;
Ci simplu numai o lumina,
Ce nu 'ncaldiesce 'n veci nici candu.

Nici dinsa nu-i mergéua scumpa,
Nu-i unu margaritaru destinsu;
Ci sticla gata sê se rumpa,
De cumva numai s'a atinsu.

Nici dinsa nu-i vr'o esceptiune,
Nu-i unica in genulu seu;
Nici despre ea nu mai potu spune,
Câ-i fara de gresieli, nu dieu!

Si dinsa-i numai o fintia
Creată din pamentu si lutu;
Copila fragila 'n credintia,
Precum si altele-am vediutu!...

Iosifu Vulcanu.

Ce este sub pamentu?

— Novela de Mauritiu Jókai. —
(Urmare.)

„Iubita domnisióra! Nu te mai ostení a me cautá mai departe; eu sum aice in Issodune. De óra-ce abié cutezu a sperá, câ dta nu te vei mirá de titulatur'a de susu, mi-permitu a-ti aduce la cunoscintia acea impregiurare curiósá, care motivéza acésta agraire. Dta ai audítu póte ce-va despre aceea, câ nebunii câte odata au idei bune: o asemenea nebuna idea buna fu de la mine descoperirea aceleia, câ si casatori'a nós-tra are o pedeca atátu de remarcabila, încátu aceea nimicesce tóte legaturele nóstre. Dta n'ai incetatu nici odata a fi domnisiór'a Oliv'a Delmaure; si eu nici odata nu ti-am potutu dá numele Malmont. Astu-felu dara sum silitu a-lu reluá de la dta, de óra-ce voiu dá acestu nume unei alte femei. Me dóre fórte multu, câ dta prin acést'a repetiesci totu acelu jocu tristu, a carui victima a fostu si máim'a dtale, — câ adeca devení fecióra, dupa ce fu numita nevésta; dar potu sê-ti dau unu svatu bunu: acolo sunt jurnalele, publica in câte-va, câ N. N., o fecióra tinera, si cu buna stare materiala, carea are trebuintia numai chiar de unu nume, si-permite a se adresá catra aceia, carii n'au decátu numai unu nume de vendiare, sê se insinue; dta vei alege dupa placu dintre ei. Te potu asigurá, câ vei reesí; prin reclame multe fecióre si-au capetatu deja barbati. Adieu! marquisulu Malmont.“

In câtu timpu o epistola póte sê sbóre din Issodune la Paris, si in câtu o femeia furiósá póte sê alerge de acolo éra-si inderetru, in atát'a ajunsé si Oliv'a la Issodune.

La primele sale intrebâri ea aflá, câ marquisulu aice éra traiesce cu sgomotumare; creditulu seu se renol; elu tiene casa eleganta, si primí in serviciu si servitórie, câ-ci are sê aduca nevésta la casa.

Oliv'a nici nu desbracá vestmintele sale de caletoría, asié grabiá sê-lu caute.

Marquisulu o primí ridiendu.

— Ah nevésta frumósá! Dta vini a reclamá? Adeveru ti-dícu, câ ai vinitu tardíu. Eu sum silitu a-ti abdíce liaisonulu.

— Marquise, dta intru adeveru esti nebunu, si de asta-data mai multu compatimirea, decátu maní'a m'a silitu sê vinu la dta. Dta scíi, câ eu ti-sum curatóri'a legitima, si te voiu duce inderetru acolo, de unde ai fugitu.

— Nu scíu nimica nici de bóla, nici de curatoría, frumósá domnisióra, câ-ci dta nu-mi esti nevésta legitima.

— Ce sum dara?

— Nu vreu sê-ti spunu acést'a in fatia. — Asié ce-va, ce a fostu mam'a dtale fatia cu tat'a dtale.

— Miserabilule! Credi dóra câ prin acésta insulta infama me vei fortiá sê te omoru?!

— O, ba nu! Fii liniscita, câ nu poti sê faci acést'a. Eu te-am eludatu; am glumitu cu tine. Tu mi-ai respunsu asemenea prin gluma, si acuma suntemu egali. Dar mai pe urma totu-si eu voiu ride. Scrisorile ce le ai de la mine, le poti pune in cadra. E o gluma totu contractulu teu de casatori'a, o gluma intrég'a marturisire, ce ti-am datu in mana. Du-te a casa, frumósá dama, si cauta-ti altulu, cu nu te mai retienu.

— Acest'a intru adeveru a nebunitu, — si-díse Oliv'a incetu.

— Ba n'a nebunitu! — strigá Malmont cu fatia stralucita, — si sa eliberatu. Sê scíi, câ nevést'a mea prima traiesce!

— Amali'a!

— Da, Amali'a traiesce. Asié dara cu nu potu sê fíu ucigatoriulu ei. Ea a traitu, candu me cununai cu tine, si asié tu nu potusi devení socí'a mea nici odata; ei ai fostu o femeia in-celata, care n'a invetiatu din esemplulu mamei sale, — si acuma poti sê-ti cauti direptatea; cu câtu o vei cautá mai multu, cu atátu vei perde mai multu din ea. Malmont va readuce la casa pe nevésta-sa prima, ér pe tine te va alungá din pragulu ei, si candu i va plesní prin minte memori'a ta, elu nici atát'a nu se va fortiá, ca sê-si retiena risulu.

Oliv'a nu mai audí risulu. Ea alergá de acolo cu fatia ardienda de rusíne. Nu mai sciea de sine. Cugetá, câ tóta istori'a e numai o fictiune. Cum s'ar fi potutu intemplá acést'a? Dar acésta metamorfosare repentina in fienti'a marquisului totusi spunea, câ aceea trebue sê contiena ce-va realu neesplicabilu.

Oliv'a grabí la prefectu. I povestí, câ dins'a e a dóu'a consórta a marquisulu: Malmont, carele acuma intaresce, câ prim'a sa nevésta mai traiesce. Ce adeveru e in acésta?

Din fati'a prefectului se pote cetí, câ nu-i pré place a respunde la acésta intrebare; pe aceea se reflectá atare compatimire neglióba, care trebuiá sê insulte pe Oliv'a.

— Dieu, iubita dómna, acésta e o istoria fórte curiósá; mai câ e necredíbila, déca marturirile proprie n'aru intári-o. Marquisulu si-a inmormontatu nevést'a, intru adeveru a inmormontatu-o; noi amu fostu de fatia la ceremoníele funebrale, amu vediutu-o mórtá. Femei'a

inse avea unu credintiosu vechiu, care nóptea a deschisu cript'a, si a furatu mórt'a. O duse a casa, si aceea erá numai mórt'a paruta, care in urmarea curiósei ordini ai naturei, inviá de nou. — Amantulu vechiu tienù istori'a in secretu, si cu iubit'a sa — care prin unu modu atátu de curiosu ajunse in posesiunea lui — traì in ascunsu, pana candu marquisulu in urmarea unei idei gresíte ajunse in Bicêtre. Dta scíi mai bine, câ acésta idea ficsa erá, câ dinsulu si-a omoritu nevést'a. La acést'a jun'a parchia inamorata incepù a se simti sigura in lume, si esì la vederea toturora; inse marquisulu fugì din Bicêtre, si din capriciulu eventualitáti chiar atunce convenì cu dinsii, candu aceia conversau mai intimu. Marquisulu se convinse, câ vede inaintea lui pe vechi'a-i nevést'a si pe adoratoriulu aceleia. Elu facù sgomotu; ~~atuncea Junele fugì dimpreuna cu femeia~~; mai tardíu inse, dupa ce elu ascunse nevést'a bine, nu se scíe unde, insu-si se predede in manile justitiei si marturì tóte.

— Tóte?

— Da, dómna. Junele e unu omu fórte onestu, carele nu scíe sê minta. Inse mintiun'a nici nu i-ar fi folositu multu, câ-ci noi numai decátu incurcámu pe celu-ce spune neadeveruri. Tribunalulu e unu fórte reu publicu cetitoriu de romanuri, câ-ci dinsulu scrutéza tóte, si intréba si aceea, câ cine unde s'a nascutu? Junele prin aceea spera sê apere caus'a sa, câ dinsulu n'a furatu decátu numai unu cadavru, si dinsulu l'a inviatu; fara dinsulu nevést'a ar fi peritu prin mórt'ea cea mai miserabila si mai infricosiata, prin mórt'ea celoru ingropati de vii. Asié dara dins'a cu totu dreptulu e proprietatea lui....

— Si tribunalulu nu considera acést'a?

— Ah, dómna, judele nu e poetu.

— Casatori'a marquisului Malmont cu Abali'a Lisardin nu e desfiintiata, indata-ce feme'a traiesce. Ori cum s'a intemplatu acést'a, faptulu nu se póte stramutá, si acést'a are numai unu resultatu

— Si care e acél'a?

— Junele, jefuitoriu de femeia, considerandu impregiuráre alinatórie, va scapá cu prinsóre de vr'o doi ani, Amali'a Lisardin se va redá marquisului Malmont; ér dta, dómna, vei fi absolvata cu onóre de casatori'a, facuta fara valóre, si acést'a nu va aruncá a supra dtale nici o umbra, câ-ci „bona fides“ nu se póte disputá; dta déca vei voi, poti sê inténdi marquisului procesu de desdaunare. In acéstu casu ti-recomandu pe Leclair. bravulu

nostru notariu; acél'a mi-i cumnatu, si e unu omu fórte istetiu.

— Ti-multiamescu. Eu ins'a-mi voiu conduce procesulu.

— Ins'a-ti dta? Ah, va fi fórte frumosu. Decátu te rogu nu uitá sê scrii pe „papiér timbrée“, câ-ci la din contra vei avé sê platesci pedépsa.

— De óra-ce deciderea acestei cause me interesédia si pe mine de aprópe, me rogu sê potu asistá si eu la pertractári; inea nu scíu cum, ca actóre séu incata? ca acusatória séu acusatata? ca martura séu ca pagubasia? acést'a se va vedé mai tardíu.

— Ca parte coninteresata. E bine, dómna. Acést'a are sê fia unu procesu fórte interesantu. Pentru placerea dtale me voiu rogá de procurori sê grabésca, ca astu-felu câtu mai curendu sê potemu supune caus'a judecáti curtii juratiloru.

Apoi se despartíra de olalta cu tóta afabilitatea.

Prefectulu povestì procuroriloru, membriloru juriului, de la acestia apoi aflá orasiulu intregu, câ dam'a de o frumsetia renumita, Oliv'a, se va presintá si ea la pertractarea publica, si câ in sa-si va pledá. — Acést'a escità o sensatiune mare, prefectulu fu inundatu cu rogári din tóte partile, deja cu câte-va díle inainte de pertractare o multíme de domni si dómne lu-rogara pentru bilete de intrare in sal'a tribunalului. Prefectulu insciintiá pe Oliv'a de timpuriu despre terminulu pertractárii.

In presér'a dílei de pertractare Oliv'a primì o epistola de la o mana necunoscuta; dupa cetirea acelei epistole ea grabì numai decátu cu o iritatiune repentina si nesimulabila la prefectu, rogandu-lu cu voce tremuranda, sê amane cu o septemana diu'a de pertractare, câ-ci ea numai decátu trebuie sê caletorésca unde-va, si pana ce se va 'ntórce d'acolo, nu póte sê participe la pertractare.

Prefectulu erá unu omu galantu, si la dorinti'a frumósei clientele amana siedinti'a pe septeman'a viitória.

Acésta impregiurare incordá si mai multu curiositatea, publiculu ocupá si strad'a, numai ca sê póta fi mai aprópe de sal'a pentru pertractare.

La ór'a defipta Oliv'a intru adevéru se presintá in sala.

Toti ochii, tóte lorgnetele se indreptara spre fati'a ei, — dar in butulu atátoru priviri aceea nu devenì mai rosíá, ci erá necontentitu

Schitie sociale.

Económ'a buna.

Barbatulu: Nu simți tu, draga, că th'e'a acést'a amirósa a fênu?

Nevést'a: Da, tu ai dreptu. De siguru, vacariulu a amblatu prin cuîna.

Gustalu bunu.

Ea: Scumpe, Nicolitia! Cum ti-place hain'a mea nóua? Asié dara cá am gustu bunu?!

Elu: Macaru de-ar fi si in cuîna atâtu de bunu gustulu teu!

La pictoru.

Dómn'a: Rogu-te, domnule pictoru, fâ-mi portretulu, dar asié ca sê nu m' cunósca barbatulu, câ-ci vreu sê-i facu o suprindere!

Icón'a familiaria.

Strainulu: Ce felu de icóna e ast'a de pe parete?
Bucatarés'a: Me rogu, domnule, ast'a e o vechia icóna familiaria!

totu alba ca marmorele. Privirea ei constanta, rezoluta, nu denunciá nici o pasiune séu iritatiune. Nu se uitá ea pe nimene, nici chiar pe marquisulu, cu tóte câ acest'a nu siede departe de dins'a, si conversandu vialu cu avocatulu seu, se uitá adese-ori spre frumós'a figura ca si o statua, si aretá la ea facédu din umeri. Oliv'a nu parea a-lu observá.

Ea ascultá pana 'n fine cu liniscea cea mai incordata lung'a vorbire tienuta de avocatulu marquisului, si nu aretá câ se uresce ascultandu lungile si dialecticele nisuintie ale ace-luia; de multe ori ea audí pronunsiandu-i-se numele in vorbirea avocatului, cu invective fórte prosaice, câte-odata si cu alusiuni sarcastice; cu tóte aceste inse ea nu rosí, nu se mania.

Apoi se scolá Ardent Floiron, sê se apere. Elu vorbí cu atát'a caldura, cum numai ade-verat'a ~~dorere scé se graiesca~~, ~~simpathia~~ audítorului se inchinà invederatu in favorulu lui. Dinsulu enarà, câtu a suferitu femeia acés-t'a, pana ce portá numele lui Malmont; po-vesti, câtu de fericita deveni ea, candu erá a lui. Si acuma dins'a éra-si e pusa in positiunea de a-si perde fericirea. Mórtea, Domnedieu i-a datu lui femeia acést'a; elu apeléza la Domne-dieu si la omenime: nu cu totu dreptulu o póte numi a sa?!

Bunulu publicu cu nespusa bucuria i-ar fi respunsu: Da, da! Du-o a casa, si traiti in fericire!

Apoi spuse junele, câ ce ar fi patítu acésta femeia, de cumva dinsulu n'ar fi rapitu-o din mormentu; elu descrise cu colori petrundiató-rie desceptarea aceluia, care se vede ingropatu între paretii reci; — fantómele noptii si ale singuretátii, — suferintiele reci ale mortii de fóme, — tóte aceste fura zugravite cu o fan-tasia atátu de infioratória, incátu câte-va dame cu nervi mai slabi devenira silite a pa-rasi sal'a. — Numai Oliv'a nu parea a se 'nfiorá.

Dupa aceste junele vorbí despre ingrigirea frageda, despre amorulu ferbinte, despre aten-tiunea vindecatória, prin care a insuflatu viétia unei flori rupé; da, câ-ci elu i-a insuflatu chiar propriulu seu spiritu, — si viétia aceea, care straluce pe fatia ei e jumetatea vietii sale proprie.

Candu elu spunea aceste, cum mai plan-geau giuru in pregiuru, cum si-mai stergeau damele lacrimel, cum se mirau toti de Oliv'a, câ pe dins'a nici aceste nu-lu petrundu, si nu plange; dar odata si ea scóse unu suspinu lungu, candu adeca junele spuse, câ déca pe

dinsii i-arú despartí de olalta, acést'a ar pro-duce mórte pentru amendoi. Cei ce erau atenti de portarea Olivei, potura observá pe dins'a o cutremurare fugitiva.

Presiedintele resumá tóte cele dîse, apoi propuse juratiloru intrebârele, si aceia se retra-sera in o odaia laterala a se consultá.

Toti asceptau cu nespusa curiositate ver-dictulu juratiloru. Oliv'a remase nepasatória. Intr'aceea presiedintele se duse la ea, si o in-trebá ce-va, — ea facú din umeri, si respunse, câ „nu-i pasa“, ca si candu ea n'ar fi gasitu inca nimica interesantu in tóta tragedí'a.

Dar marquisulu asceptá, ca ea sê vina a-lu acusá cu documintele sale, cu recunoscintiele lui despre inveninare, cu acele adeverintie pe-riculóse, cari si-au pierdu tóta poterea, in-tocmai precum si-lu perde unu veninu óre-care, déca stá in sticla transparenta, numai de lu-min'a sórelui; dinsulu se si prepará, la o re-plica fórte incurcata si petrecatória, prin care voi a nimici si a umili femeia acést'a. Dar éta, n'avú ocaziune, Oliv'a tacea, si nu vorbí nimica despre ucidere.

Peste jumetate de óra juratii se 'ntórsera, si enunciara verdictulu, câ Ardent Floiron e culpabilu pentru jefuirea consórtei marquisului Malmont.

Atunce presiedintele provocá pe condam-natulu a spune, câ unde se afla ascunsa Ama-li'a? câ-ci pedéps'a lui se va statori in reportu cu ascultarea sa fatia de mandatele legii.

Junele respunse indignatu:

— Nici odata! Nimene nu va aflí acést'a de la mine. Condamnati-me la galera pana la mórte, nici odata nu voi redá pe Amali'a fos-tului ei caléu!

Acésta declaratiune facú sensatiune mare in tóta sal'a. Ascultatorii o salutara cu vivate, femeile facura sgomotu. Presiedintele nu po-tea sê vorbésca. Vócea junelui resuná din sgo-motu:

— Omoriti-ne pe amendoi!

Atunci se scolá Oliv'a, sê — vorbésca. Nu erá necesariu, ca presiedintele sê sune cu clo-potielulu. Toti tacura de odata de sine. Si sus-pinulu se potea audí. Dam'a vorbesce insa-si; óre ce va spune ea?

Marquisulu se 'ntórse catra ea, suridiendu cu o ironia demonica. Elu credea, câ scéce inainte tóte, si póte sê rida de nimernici'a a celora.

(Finea va urmá.)

Hore populare.

(De langa Alba-Julia.)

I.

Maiaranu crescutu in fenu,
Reu-ti stâ june betranu;
Maiaranu crescutu in érba,
Reu-ti stâ june cu barba.

II.

Ilei seraca Muresian'a,
Tiucu-i gur'a si sprincén'a,
Si cercelulu din urechia.

III.

Mei baditia, badisioru,
Nu tramite-atát'a doru
Pe guriti'a toturoru!

IV.

Pentru mandr'a care-mi place,
Trei dfile la domni asiu face;
Pentru care mi-i urita,
Si un'a mi-pare multa.

V.

Vai de mine, ce doru ducu,
Colo sér'a candu me culcu;
Demanéti'a candu me scolu,
Sum cu sinulu plinu de doru;
Demanéti'a candu me 'nbracu,
Sum cu sinulu plinu de dragu.

VI.

Audi mandra, pop'a tóca,
Íesi afara de te róga,
Pe la paretu, pe la chitori,
Ca sê vina petfitori,
Lasu sê vina furcile,
Déca-au trecutu dulcele!

VII.

Hop lelitia lelisióra,
Ochii tei me baga 'n bó'a,
Sprincenele ér me scóla...
Ochii si sprincenele
Mi-mananca dílele!

VIII.

Scii tu mandra ce ti-am spusu
La sapatu de cucuruzu,
Sê-ti faci iia de colfa,
Sê-mi fi draga numai mie?...

Tu ti-ai facutu de fuioru,
Sê fi draga toturoru;
Ti-ai facutu de érba verde,
Sê fi draga cui te vede.

IX.

Vai lelitia, cum te-asiu bate,
Dar mi-su manile legate,
C'unu firu de metasa négra,
Nu te potu bate de draga.

X.

Bine-i stâ lelei gatata
Cu vestmintele din siatra;
Dar mai bine i-ar siedé,
Déca le-ar fi facutu ea.

XI.

Fost'am fecioru nu pré fórte,
Si-am iubitu fetele tóte.
Câte fete 'n bratie-am strinsu,
Dupa mine tóte-au plansu;
Dar de te-oiu si sarutá
De mine nu t'-ei lasá!
De te-oiu stringe si pe tine,
Si tu-i plange dupa mine.

XII.

Seracile dragostele,
Piscuescu ca paserile,
Dragostele tinerele
Nu se facu din mere, pere,
Ci din buze subtírele
Si din degete cu anele.

XIII.

Díca cine ce va vré,
Câ eu jocu cu véra-méa;
Ori urita-i, ori frumósa,
Câ totu e din viti'a nótra!

XIV.

Scii tu mandra ce ti-am spusu,
La mine sê nu te uiti,
Unde-oru fi ómeni mai multi,
Unde-oru fi mai pucinei,
Sê te uiti in ochii mei!

XV.

Spune mandra mama ta,
Sê 'ngradésca uliti'a
Totu cu linu si cu pelinu,
Ca la min' sê nu mai vini,
Far' sambet'a câte-odata
Domínece'a diu'a tóta!

Culese de

I. P. Tertescu.

SALONU.

Conversare cu cetitóri'ele.

— Pest'a 15 decemvre. —

(Pentru ce nu conversezu si cu „cetitórii“, — politica, — politici multi, — gelea artiloru si sciir — unu medicu bunu, — reforme, — emancipatiune ratiu — a lucrá nu e rusíne, — dame infricosiate, — cu cari mi place a conversá.)

Odata intr'o viala societai'ei mai multi amici si cetitori ai mei me 'ntrebaru: „Intru ce „conversezu“ eu numai totu cu cetitóri'ele, — pentru ce nu mai in-schimbú o vorba dóue si cu cetitórii?“

Intrebarea abie'ntrebaru si grabira mai multi a raspunde la ea, — „Cetitorii“ se dîcu si eu ce-va. Foculu artificiosu al cetitóri'eloru se aprinse numai decátu din tóte partile, — „Cetitorii“ ascultam suridiendu glumele facute — pe socotél'ele.

I ascultai pe cetitóri'ele se nici unulu nu nimeri caus'a cea adeverata. „Cetitorii“ glumiau, ér caus'a mea e fórté seriósa. Ascultati cetitóri'ele voi ve convingeti!

Caus'a, per se, in acestu locu nu conversezu cu „cetitórii“, o damu de politica. Da, eu me temu de politica; me temu de ea, intoemai precum ve temeti dvóstre de barbati, pe cari i — uriti. Si fiindu cá mi-i frica de politica, nu-mi place a conversá cu barbati, pentru cá eu ei nu poti sê vorbesci trei cuvinte, fara ca patru din ele sê nu se repórté la politica. Conversandu dara cu ei, n'asiu poté scapá de ceea ce me temu, ci asiu fi silitu sê facu si eu politica... Apoi a conversá cu barbati despre politica, in presinti'a dameloru, nici nu se cuvine...

Politica si totu politica!...

Déca aruncámu o privire fugitiva in viéti'a nostra natiunala, vedemu cu infiorare, cá la noi nimica nu progreséza asié precum ar poté; literatur'a, artile, si intrég'a nóstra cultura natiunala, stagnéza. Si déca vomu scrutá caus'a acestei esperintie doreróse, vomu vedé, cá aceea — in mare parte — e politic'a.

La noi toti ómenii facu numai politica. Poetii, istoricii, filologii, toti si-parasescu posturile lor, unde aru poté deveni celebrii, si se ducu a eluptá cunun'a de — politicastri... Artile si sciintiele i plangu, ér politic'a ride de ei... Sermanii, dinsii o patiescu chiar ca cei ce despretiuescu amorulu loru primu, si se ducu a inmultí numerulu celoru ce se 'nchina unei co-chete!...

Asiu poté sê citezu aice o multíme de nume. Inse e de prisosu sê facu acést'a. Dvóstre cunósceti chiar ca si mine acésta bóla natiunala. Numai de s'ar gasi in fine si unu medicu bunu, care sê o cureze!

Mediculu doritu esiste. Decátu, ingrátulu, a fugitu dintre noi. Si eu lu-cunoscú, dupa — nume.

Acestu medicu se numesce Dr. Zelu, tradusu in romanescu in stilu mai democraticu — zelu. De cumva acestu medicu bunu, s'ar asiediá in mijloculu publiculu romanescu, si ar dá acestuia o dosa buna din medicin'a sa numita „partinire“, — cultur'a nóstra natiunala numai decátu ar imbracá alta fatia. Toti fugarii

de pe terenulu artiloru si sciintieloru s'aru rentóre, numai decátu la adeverat'a loru misiune, — si politic'a ar remané exclusiv'a ocupatiune a acelora cari sunt meniti a face politica.

Pana candu inse publiculu va ceti cu mai multa placere o polemia politica, decátu o poesía lirica; pana candu unu articolu de fondu despre situatiunea politica se va bucurá de preferintia fatia cu ori ce ori articoli sciintifici: pana atunce poetulu si-va pune lir'a 'n cuiu, si barbati de litere voru cautá si ei de alte treburi, si in casulu celu mai bunu voru scríe toti despre politica, pentru cá la noi numai scrierile politice se cetescu, si-ápoi dinsii trebuie sê traiésca.

Onorab. nóstre cetitóri'ele de siguru mi-voru reflectá, cá eu esagerezu. Da. O recunoscú. Intru adeveru am esageratu, afirmandu, cá la noi numai scrierile politice se cetescu. Pentru cá la noi dieu nici acele nu se cetescu, — déca sunt scrie romanese. De nu credeti, intrebati numai pe diarielu nóstre politice, cari tóte se plangu de deficitu.

Ce este dar de facutu?

A introduce reforme in tóte arteriele natiunale. Reforma mai nainte de tóte in educatiunea secului femeiescu. Educati tiner'a generatiune femeiesca in spiritu natiunala si veti avé vítoriulu in favorulu nostru!

Dar singur'a educatiune natiunala nu este de ajunsu, pentru ca o mama romana sê-si implinésca detorint'a fatia cu fic'a si natiunea sa. Dins'a prin educatiunea ficci' sale trebuie sê tinda la emancipatiunea femeii.

Sub cuventulu „emancipatiune“ eu nu intielegu aceea absurditate moderna, care din femeia vré sê formeze unu barbatu. Eu intielegu acelu sistemú seriosu, care vré, ca femeia sê devina unu membru mai folositoriu alu familiei, alu vietii sociale, si alu umanitatii. Sorgintele acestui sistemú nu e fantasi'a, ci economi'a natiunala, mintea sanetósa.

Schimbandu-se timpulu, dîce unu sciitoriu ingeniosu, trebuie sê se schimbe si acelu metodu ruginitu, de dupa care fét'a saraca se educa numai culinei, ér cea avuta numai salóneloru. Ambele trebuie educate pentru viétiá; ér viéti'a pe dí ce merge pretinde mai multu.

E bine, déca voimu sê ni usiorámu sarcinele vietii, sê emancipámu femeile de acelu prejudetiu falsu, cá pentru o dama e rusíne a lucrá! Civilisatiunea inaintéza cu pasi gigantici, si cu dins'a cresce si iubirea comoditatii, scumpetea tienerii unei case e deja atátu de mare, incátu casatori'a nu poste multu va deveni numai luculu celoru avuti, séu lips'a de judecata a celoru cu minte usióra, — déca nu va fi si femeia capabila a produce vr'unu sporiu in economi'a casei.

O dama culta dara sê nu se rusíneze nici odata a lucrá! Lucrulu nobilitéza anim'a, tinda la desvoltarea culturai intelectuale, usioréza sarcinele vietii, si astu-felu o face mai démna de iubirea consortelui, care pentru fericirea ei sacrifica tóte placerile sale.

Se intielege, cá si lucrulu e de multe feluri. O dama din salonu nu va trebui sê esccute totu acele-si lucruri cu tieranc'a de la sate; precum nici barbati

loru nu lucra de-a latreua cu plugari. Fia-care femeia va gasi in giurulu ei destule lucruri, cari i voru absorbé totu timpulu. Pré pucine voru fi de acele, cari dorescu a imitá pe unele, ce din caus'a multeloru petreceri n'au timpu d'a grigi nici de copilasii loru.

De aceste apoi sê ferésca Domnedieu pe totu crestinulu adevératu si píu!

Din sírulu acestora iesu si nevestele acele, cari se lauda, cá cu ele barbatii converséza mai bucurosu, decâtu cu — fetele.

Intru adevéru sunt multi barbati, cari sustienu, cá este multu mai interesantu a conversá cu nevestele, decâtu cu fetele. Ei dícu, cá conversarea nevesteloru are unu farmecu multu mai placutu decâtu ceea a feteloru. Nevestele, prin positiunea loru sociala, potu sê apara mai pretrecátorie, mai piquante, mai cu spiritu, decâtu fetele, — pentru cá si cerculu loru de conversatiune este mai largu si mai bogatu. Fetele — dícu ei — nu cunoscú alte subiecte de conversatiune, decâtu balurile si toaletele mai nóue; ér aceste numai a supra juniloru mai tineri facu impresiune.

In privinti'a acést'a cu nu potú fi de acordu cu opiniunea desvoltata mai susu; pentru cá eu conversezu cu placere atátu cu fetele, cátu si cu nevestele. Deci nu se póte díce in generalu, cá barbatii converséza mai bucurosu cu aceste decâtu cu acele; acést'a depinde numai de la individualitatea fia-caruia, pentru cá conversarea atátu cu nevestele, cátu si cu fetele, totu-de-una are farmeculu ei particulariu. Numai sê fimu capabili a întielege frumusetile a cestui farmecu!

Mie numai cu acele dame nu-mi place a conversá, cari nu permitu nici o contradícere. Sunt adeca si dame de acele, cari sustienu, cá barbatiloru — din punctu de vedere mai innaltu alu etichetei — nici odata nu li e permisú a se opune la vr'o idea séu opiniune emisa de dinsele; ei ei trebue sê consimtiésca totu-de-una, si sê díca cu respectu cavalerescu: „da, da!”

Poftimu apoi a vi intipuí o conversare interesanta atunce, candu o parte nu póte sê díca la tóte decâtu numai dóue cuvinte, adeca: „da, da!”

Recunoscú si eu, cá respectulu, ce detorimú secului femeiescu, impune ori-carui barbatu cultu o procedura mai frageda in opositionile sale fatia cu femeile. Dar acestu respectu nu pretinde, ca unu barbatu sê nu cuateze a contradícce unei dame nici unu cuventu, numai pentru cá dins'a e femeia. Asié ce-va pentru unu barbatu cultu ar fi o mare tortura. Dar o dama culta nici nu va pretinde ast'a, pentru cá nutrementulu spiritului ei este chiar opunerea. Spiritulu ei e chiar ca foculu, care arde si schintéieza si mai multu, déca puni pe elu — oleu.

Damele, cari nu permitu nici o contradictiune, aru face mai bine, déca pentru conversare si-arú compune o papusia mare, — care inchinandu-se necontenitu, ar díce totu: „da, da!”

Dar atunce óre nu s'aru urí ele?

Ast'a ar fi o cestiune de cultura. Femeile, cari cugeta, cá semnulu culturai e vorb'a multa; si-arú pe-trece de minune bine, potendu ele a escelá. Dar eu nu eredu sê esiste nici o femeia culta, care sê-si petróca bine cu unu barbatu, in a carui dictionariu nu se affa altu cuventu, decâtu: „da, da!”

Josifú Vulcanu.

La serbarea lui Beethoven.

In momintele candu scriemu aceste síre, lumea culta serbéza memori'a unui mare artistu, a carui nume va straluci in eternu in artea musicala.

Numele lui Beethoven va figurá purure de-a latreua cu a lui Shakespeare, Homer si Milton.

Dinsulu a fostu unu fíu alu Germaniei, dar spiritulu lui devení alu lumei întregi; artea lui strabatú in locurile cele mai indepartate, si cucerí pe toti, cá-ci acést'a arte a sciutu sê vorbésca in o multíme de limbe.

Music'a lui Beethoven acusi sioptesce, ca zefirulu care imbéta sér'a florile, — acusi vijeia ca furtun'a infricosiata, ce imple de oróre internulu toturora; music'a lui e chiar ca si sórele, care luminéza lumea întréga, si in tóte partile produce flori si fructe.

Ce lume frumósa e aceea, in care ne conduce acést'a musica! Totu ce vedemu in giurulu nostru, e mare, frumosu, si santu. Music'a acést'a acusi ni revóca in memoria usiorulu ventu, care sbóra sioptindu din crénga 'n crénga; acusi ni zugravesce oceanulu, care pórtá resbelu cu norii, — de alta-data par' cá audímu gemetulu dorerosu alu turturiceii, — si éra-si de alta-data ni represinta infernulu...

Candu audímu music'a lui Beethoven, ni se pare cá ascultámu trimiti'a desceptatória a libertátii, de care tiranii se sparia, — ni se pare, cá suntemu intr' unu raiu, unde aerulu resuna de melodíe divine, si pamentulu e incununatu cu o ghirlanda de flori, — ni se pare, cá audímu vócea destinului, care decide a supra sortii ómeniloru, — si éra-si ni se pare, cá ascultámu vócea incantatória a unui cherubu, care canta la léganulu unui copilu dragalasiu...

Ferice de aceea, carii întielegu pe Beethoven, — a dísu dílele trecute List.

Si elu a avutu dreptu!

Music'a lui Beethoven consóla pe cei-ce gemu sub sarcinele intristării, — ea incuragéza pe esitatori, — insufla sperantia desperatiloru, — si la toti li procura mominte de 'nalta fericire!

Genialulu Heine, caracterisandu pe trei compositori musicali, díce aceste: „Haydn e o gradina cu flori, in care usioretatea tonuriloru si viciuinea coloriloru incanta pe ascultatori; Mozart e unu castelu in acést'a gradina, contribuindu prin acuratétia si gustu la marimea plastica a ei; dar Beethoven e turnulu acestui castelu, a carui innaltíme ni ametiesce ochii.“

Dar nu vomu continuá mai departe caracterisarea lui Beethoven, cá-ci facédu acést'a amu fi siliti numai a suride la nisuinti'a debilei nóstre pene, care s'a 'ncercatu a întreprinde o opera atátu de gigantesca...

Scopulu nostru a fostu a amestecá si o vóce romanésca in grandiosulu concertu alu natiuniloru culte, cu care acele asta-di saluta a sut'a aniversaria a acestui „musicantu alu musicantiloru.“

Dar in aceste mominte de festivitate innalta, sê aruncámu o privire si a supra musiciei nóstre natiunale!

O dorere adanca ne cuprinde, vedíndu, cá music'a nóstra natiunala in ce stare primitiva se affa, cátu este ea de negligata! Poporulu romanu e unu poporu fórte poeticu. Elu si-revérsa simtiemintele sale de bucuría si intristare in doine si hore. Muntii si váile resuna de cantecele sale melodíose. Si totu-si, inca

CE E NOU?

nimene nu s'a gasitu, care sê adune aceste acorduri armonioase, aceste fragmente ale genialităților necultivate; nu s'a gasitu nimene, care sê le reguleze, si sê le presinte lumii culte într'unu buchetu graciosu, care cu farmeculu seu sê incante pe toti.

Êta unu nou motivu, care ne'ndemna sê conlucrâmu din tôte poterile la innaltierea teatrului nationalu, unde music'a noastră nationala, introdusa in piese poporale, celu pucinu s'ar poté conservá de peritiune, care nimicosce tôte.

Incheiâmu aceste sîre, dorindu sê potemu salutá pe campulu muziceii romane, câtu mai curendu, unu — Beethoven romanu!

Curierulu modei.

— Pest'a 14 decemvre. —

Câtu de multu se intrebuintieza vér'a dintelele pentru decoratiunea vestmintelor, chiar atâtu de desu se folosese in sesonulu presinte decoratiunea de primu. Primulu se pórtá nu numai pe bunde, — ma ast'a acuma numai a rare ori se póte vedé, — ci si pe vestminte mai mici, ma vestminte intregi se decoréza cu primu.

Unu vestmentu de catifea séu postavu, cuptusîtu cu flanell si decoratu cu primu, face superfluu ori ce vestmentu de érna; ma inca e unu imbracamentu multu mai usioru, decâtu vr'o bunda grea, care numai prin greutatea sa incaldiesce.

Dílele trecute într'unu salonu de moda de aice, intre celelalte vestminte cu primu, deosebitu ni atrase atentiunea unulu gatitu din cea mai fina catifea négra, de desubtu provediutu cu ineretîture late. De a supra ineretîturei se estindea unu síru de primu de samuru. Mantilulu totu-odata formá tunic'a. Manecile-i erau decorate cu ineretîture, de a supra acestora primulu asisdere nu lipsi. Pretiulu acestui vestmentu e 900 fl.

Primulu finu e fôrte scumpu; inse este si de calitate mai ieftina, si aceste totu frumóse.

Primulu de marabou are unu rolu destulu de importantu in sesonulu presinte. Vestmentulu de catifea, decoratu cu asemene primu, e fôrte frumosu, si deosebitu dameloru tinere li siede de minune bine.

Afara de decoratiunile de primu, pentru vestminte de postavu si flanell, se intrebuintieza desu si decoratiunile de catifea, si inca totu-de-una mai intunecósa, decâtu colórea materiei vestmentului.

Vediuramu dóue toaleta asié decorate.

Figur'a prima erá imbracata in vestmentu de postavu censusú, partea inferióra lasata neteda; tunic'a de ambele parti erá trasa in susu, si decorata cu catifea. Spacelulu netedu si manecile anguste se acoperiau cu guleru de pelerine dupla. Pe guleru asemene decoratiune de catifea. Pe capu pararía frou-frou, de catifea inchisa, cu péna lunga de aceea-si colóre. Unu guleru albu intregea acésta toaleta.

A dóu'a figura represintă o toaleta de negligée, din popelina d'Irlande, vêneta deschisa, cu códa, cu suena de „Epainglé a soie“, care dinainte in form'a tablier erá decorata cu dintele albe de clouny. Vestmentulu superioru vênetu, tunic'a mica, si manecile largi, erau provediute de desubtu cu materia galbena. Cópșa alba de dintele clouny, decorata cu prima de catifea négra intregea acésta toaleta interesanta.

** (Comitetulu Societátií pentru fondu teatrulu va tiené domineca la 18 l. c., dupa micéa-di la patru óre a dóu'a siedintia lunaria, — despre care vomu reportá mai pe largu in numerulu viitoriu.

** (In caus'a congresului gr. c. romanu.) Deputatiunea alésa de consistoriulu plenariu, tienutu in 24 noemvre la Gherl'a, pentru a intreveni la guvernulu in caus'a alegerii unui episcopu la Gherl'a si concederea unui sinodu gr. c. romanu, a sositu in septeman'a trecuta la Pest'a. Deputatiunea se compune din urmatorii bisericiani: canoniculu Biltiu, vicariulu Coroianu, si protopopulu Barbulovicu, — la cari in Pesta se adausera si urmatorii mireni: deputatul Mihali, deputatul Iosifu Popu, vice-capitanulu Porcius si protonotariulu Florianu. Acést'a deputatiune joi in 15 decemvre fu primita in audiintia de catra ministrulu Eötvös, care — intoemai ca deputatiunii oradane — i respunse, câ va studiá caus'a. Dupa aceste deputatiunea facú visita si primatelui, carele promise, câ in viitoriu si dinsulu va partini dorintia romaniloru de confesiunea gr. cat.

** (Parintele Olteanu.) noulu episcopu alu Lugosiului, precum aflâmu se va santi domineca in 18 decemvre c. l. la Oralea-mare.

△ (Focu la gara.) In 7 decemvre, pre la 5 óre demanétia, indata dupa plecarea trenului de demanétia, s'a aprinsu gara de Alba-Iulia si in scurtu timpu fu prefacuta in cenusia tóta aripa stanga. Aripa drépta, precum si mârfurile gramadite in apropiare nemédiu-locita fura scapate de furia flacareloru. Daun'a se póte ureá la 8—9000 fl.

=(Prelegeri publice in Sibíia.) Dupa cum anunciarâmu, joi in 19 noemv. a deschisu P. asesoru consistorialu Zacharia Boiu ciclulu de prelegeri publice. Notâmu cu placere intimpinarea cea caldurósa ce vediuramu, câ se facú din partea publicului nostru romanu din Sibíiu prelegeriloru, carele, de si timpulu erá din caus'a unei ninsori fôrte nefavoritoriu, totu-si a alergatu din tôte partile si cu interesu a ascultatu de la inceputu pana la finitu. Suntemu convinsi, câ interesulu acést'a se va manifestá in totu decursulu ciclului, cu atâtu mai vortosu cu câtu scimu, câ s'au angagiatu unu numeru frumosu de domni, cari au de cugetu a prelege teme diverse dara tôte de interesu pentru impregiurârilu nóstre sociale si nationale. Precâtu amu potutu aflá mai multe se voru ocupá cu economi'a politica, unu ramu carele e de doritu sê devina câtu mai cunoscutu in sinulu natiunii nóstre. De adi într'o septemana va prelege dlu prof. si protopresviteru Ioanu Popescu. („Tel. R.“)

⊙ (Dlu Teodoru Manu), vice-fiscalu alu comitatului Dabacei (in Transilvani'a) si-tienú in 7 c. disput'a publica la Universitatea din Pest'a pentru cascigarea gradului de doctoratu in dreptu, si in 10 l. c., fu si promovatu la acelu gradu. Simtîmu o bucuria viua a poté numerá intre doctorii romani pre dlu Teodoru Manu care, prin intielegintia sa, va fi unu bunu apertoriu alu intereselor romane.

= (Provocare.) Neavendu institutulu alumnealu sperantia in anulu curinte scolasticu 1870/71 de contribuii spriginitórie din caus'a recóltei rele, sunt rogati DD. membrii fundatori cari au romasu in restantia cu ofertele sale pe a. 1860/70 si 1871 câtu mai curendu a strapune acele oferte incócia spre provederea

alumnistiloru. Timisióra in 4 decemvre 1870. Mel. Dreghiciu m. p. pres. comit. alumn. Pav. Rotariu m. p. not. com. alumn.

= (*Hymen.*) Dlu dr. de medicina Ilie Ioanovicu, diplomatisatu de Viena, in 12 noemvre a. c. s'a cunutu cu Amalia fiic'a unica a dlui parochu rom. din Saravalle, Simeonu Andronu, asistandu-le ca nasiu: dlu Pera Vidac, ér ca marture dn'a protopopés'a Elena Nicoliciu. Actulu cununieci l'a celebratu dlu protopopu a San'-Nicolaului-mare Georgiu Nicoliciu. — La més'a stralucita ce a urmatu, s'au redicatu multe entusiastice roaste pentru barbatii anteluptatori ai natiunilor romane si serbe, a nume pentru deputatulu cercului dlu dr. Eug. Mocioni. — Urâmu fericire nou casatoriloru! („Alb.“)

Literatura si arte.

** (*Fóia nóua.*) Nu ve spariati, iubitiloru cetitori, cá-ci fóia nóua, despre care voimu sê vorbimu nu va aparé la noi, prin urmare veti fi scutiti de premeratiune, unu lucru dostulu de neplacutu acest'a inea publicului romanescu. Acésta fóia va esí la Botosianu sub titlulu „Independentulu“, si va luptá sub stinutulu natiunale.

△ (*Reuniunea romanésca de gimnastica si de cantari in Brasiovu*) tienú in 22 noemvre ultim'a convenire colegiala in anulu acest'a cu programulu urmatoriu: 1. „Rogatiunea corabieriloru in furtuna.“ Coru de barbati. 2. „Fiic'a regimentului“ de Beriot pentru violina si piano. 3. Declamatiune. 4. „O nópte de Maú.“ Coru de dame si barbati. 5. Quartetu din „Hochzeit bei Laternenschein.“ 6. Fantasia din „Traviata“ pentru piano de A. Doria. 7. „Romantia natiunala“ de T. Georgescu pentru tenoru. 8. „Andante“ din concertulu de Beriot nr. 2 pentru violina si piano. 9. Coru de dame si barbati din operata: „Monsieur si Madame Denis.“ 10. „Sioldanu vitezulu“ de V. Alessandri.

** (*Premiu pentru o novela.*) Redactiunea „Familiei“ publica premiú de *siese galbeni* pentru cea mai buna novela originala. Terminulu concursului e 28 decemvre c. n. Novelele istorice, séu cele poporale voru avé preferintia. (Celelalte diuarie romane sunt rogate cu totu respectulu a luá notitia despre acestu concursu.)

Din strainetate.

** (*Dumas a moritu!*) Ceea ce de alta-data ar fi fostu unu evenimentu mare, asta-di in midiloculu sunetelor de tunuri, ce cutriera Franci'a, este unu ce bagatelu, despre care mai alesu foile francese abié publica cáte-va síre. Alessandru Dumas tatalu a repausatu in Ply la 5 decemvre, in etate de 67 ani. Dinsulu a scrisu atâte romanuri, încátu acele puse la olalta aru formá o frumósá biblioteca. Din aceste opere cele mai multe sunt traduse in o multime de limbe, — încátu se póte díce, cá numele lui Dumas e cunoscutu la tóte natiunile, cari au o literatura. Din scrierile lui cáte-va sunt traduse si in limb'a romana, dintre aceste „Columb'a“ a aparutu chiar in fóia acest'a. Dinsulu cu tóta lumea traia biné, numai cu criticii nu se potea impacá.

** (*De pe campulu resbelului*) in tóte dílele vinu scirile cele mai contradicátorie. Prussienii celu pucinu

de diece ori au telegrafatu pan'acuma, cá armat'a francesa de la Loir e nimicita de totu. Cu tóte aceste inse totu acésta armata a batutu de nou cumplitu pe generalulu Thann si pe principele de Mecklenburg. Dílele venitórie voru produce evenimente decidiatórie. Acuma scimu numai atát'a, cá delegatiunea guvernului francesu s'a retrasu la Bordeaux. Prusii ocupara orasiéle Orleans si Tours fara nici o lupta.

= (*Unu artistu romanu in Itali'a.*) Unu june romanu din Bucuresci, a nume G. G. Brateanu fiulu protopopului de la Batiste, simtíndu-se dotatu de natura cu unu daru naturalu, o vóce inalta si o inima simtíbila, cum trebue unui artistu, s'a devotatu culturai talentului seu musicalu si dupa unu studiu de mai multi ani la Milano, a pvenitu in fine sê fia unu basso din cei mai distinsi, sê culéga aplause si lauri pe scenele celor mai bune teatre din Itali'a. Mai multe diuarie italiene cotidiane precum si din cele speciale pentru musica si teatre, au recunoscutu talentulu nunitului artistu romanu. In octomvre espiratu auulu curinte D. Brateanu a representatu pre scen'a unuia din cele mai mari teatre din Turinu, teatrulu „Vittorio Emanuele“, rolulu lui „Attila“ in pies'a cu acestu nume a melodiosului Verdi. Acestu rolu este din cele mai grele, si music'a sa nu mai pucinu. Cu tóte aceste artistulu a meritatu aplausele pre cari le dau publicitáti mai multe diuarie. Asiá „Gazet'a Pitesemon“ díce in revist'a sa teatrala, vorbindu de representarea lui Attil'a, „cá basistulu Brateanu, dotatu de o frumósá vóce fu unu fórté bunu „flagelum Dei“ primindu o mare parte din aplause.“ Unu altu diuaru intr'alta séra recunósce talentulu artistului nostru si spune cá a fostu aplaudatu, cá are o buna scóla si cá e unu artistu adevératu, care dupa ce se va deprinde mai bine cu scen'a si va departá óre-care timóre, naturala debutantiloru, va deveni unu artistu rar. „L'Amico degli artisti“ din 6 octomvre spune cá a fostu aplaudatu si invítatu sê repete unu duetu. „Gazet'a din Torino“ de la 2 octomvre spune asemenea, cá a fostu aplaudatu artistulu Brateanu. In fine „Torino musicale“, altu diuaru specialu spune cá totu in rolulu de „Attila“ duetulu dintre „Attila“ si „Egio“ cantatu de Brateanu, Toriani, suscitá aplause entusiastice. Éta dar unu artistu romanu aplaudatu in teatrele patriei musice. Déca acolo e atátu de bine gustatu, cátu de bine primitu ar fi pe scen'a teatrului din Bucuresci!

** (*Mancarea cea mai delicata*) la Paris acuma e friptur'a de — clotiani. Unu ospetariu a descoperitu, cum trebue sê se gatésca acésta carne, ca sê aiba gustu bunu. Dinsulu reesí, si acuma si-face unu cástigu bunu, cá-ci fiindu friptur'a acest'a pré scumpa, capeta multe parole.

** (*La Paris*) acuma distractiunea de moda a ómeniloru e a se mesurá in tóte dílele, cá cu cátu a scadiutu fia-care din diu'a trecuta?

** (*Garibaldi*) a inceputu a parodisá pe regele Prussiei. Védiendu, cá acest'a tramite telegramele totu la soci'a sa, si elu telegraféza totu-de-una fiicei sale.

** (*Dupantoup*) renumitulu episcopu francesu de la Orleans deveni in prinsóre prusésca, si fu internatu intr'o fortarétiá germana.

** (*Foculu resbelului*) in locu de a scadá, se maresce pe dí ce merge. Franci'a se arméza in tóte partile, si peste cáte-va díle ea spera sê aiba 700,000 de fetiori inarmati. Perderile de ambele parti sunt ne mai audíte pan'acuma in anelele resbeloru.

Glume si nu pré.

Lingarulu.

Credu in faciaria, un'a si 'n trei facie,
Credu in *Far'-caracteru*, unulu ei nascutu,
Elu indrépta pasii-mi pe carâri maretie,
Elu-mi iérta tôte ori-câte-am facutu.

Credu inca 'n tradarea d'ori-ce lucruri sante:
Tiéra, religiune, chiar' si tatalu meu;
Tôte-acestea 'n lume sunt numai cuvinte;
Léf'a-mi e credint'a, postulu domnedieu.

Credu in pielea grósa, ce-alu meu nasu forméza,
Si rusínea lumei nu-lu póte rosí,
In a mele spate cari se 'ncovaiéza,
Si 'n vertutea limbei p'altii a 'nnegri.

Credu in ori-si-care la putere vine,
Fia chiar Satan'a, eu piosu me 'nchinu;
Totulu este numai ca sê-mi mérga bine:
Léf'a-mi sê se urce... si apoi — Aminu!

Arone Densusianu.

— Óre existe la noi intru adevéru libertate de presa?

— Despre ast'a usioru te poti convinge.

— Cum?

— N'ai decâtu a merge la — Vatiu.

— Óre invinge-voru francesii?

— Asié mi-pare, câ se va 'ntorce noroculu in fine si spre partea loru.

— De unde deduci ast'a?

— De acolo, câ prussienii incepu a se laudá cumplitu.

— Audítu-ai noutatea cea mare?

— Ba.

— Daci'a e renfiintata, si ni asigura vfitoriulu.

— Cum, cum?

— Asié, câ la Bucuresci s'a infintiatu o societate de asiguratiune, numita „Daci'a.“

— Germanii vreu sê deie lui Bismark unu presentu, inse nu scfu ce sê-i deie.

— Mai bine ar fi, déca i-arú dá o — peruca.

Unu domnu óre-care se faliá, câ dinsulu e mare democrat, — cu tôte aceste inse elu se mania, déca subalternii lui nu-i díceau: Mari'a ta!

Odata acestu domnu capetá o epistola, pe a careia cuverta erá scrisa acésta adresa: „Maritului domnu...“

Acésta epistola inainte de a ajunge in manile dinsului, rateci la unu inimicu satiricu a lui.

Acest'a prinse scrisórea, si inainte cuventului „maritului“ mai puse unu „A“, apoi o tramise la adresatulu.

Acel'a apoi nu mai permise nimenui, ca sê-i díca: „marite dle!“

Gâcitura de siacu

de Ersilia Magdu.

rea	prin-	re	ró-	lo,	mea	asi-	nulu
ma-	Co-	ma-	cu-	Cu	si	Din	cea
de	n'o	go-	pi-	n'o	de-	tro-	fi
tescu,	cea	pe-o	Nici	po-	re	scum-	o-
dul-	ru	Co-	Po-	pa	chiulu	re-	rulu
r'a	ra	re	mea	ta	po-	si	teu
ca-	ce	tru	da	rescu.	ta	si	ge
'mpe-	tié-	pe	cau-	scep-	asi	ce-	

Se póte deslegá dupa saritulu calului.

Deslegarea gâciturei de siacu din nr. 45.

Flórea 'n campu candu vestejesce,
Alt'a 'n locu-i infloresce;
Dar in pieptulu omenescu
Florile candu vestejescu,
Cade róu'a insedar,
Alte 'n locu nu mai resaru.

Matilda Cugler.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnisiórele: Maria Gaitanu, Minodora Baiasiu, Maria Popescu, Silvia Ardeleanu, Emilia Maniu; si de la domnii: Demetriu Gasparu, Ionu P. Chihaiá, Nestoru Craciunu, Vasiliu Olariu.

Post'a Redactiunii.

Invitarea de prenumeratiune pentru fói'a nóstra se va alaturá la numerulu vfitoriú.

Vien'a. Dlu M. E. Primitu-ai scrisórea nóstra? Asceptámu cu nerabdare respunsulu cerutu.

Pest'a. Cea de pe urma se póte publicá, inse numai mai tardíu, câ-ci sunt altii carii ascépta mai de multu.

Suplementu: „Cavalerii noptii“ tomulu II. col'a IV.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piati'a Pesciloru, Nr. 9.